

45

Λυτὰ Μ. 5. Πρωτότυπον. Ἀπόφαισις Ἐπιτρόπων Μυκόνου τῆς 22 Ἰουλίου 1694.

Διάδικοι. Μιχάλης γαμβρὸς Ἰωάννου Μωραΐτη - Νικολὸς καὶ Πέρρος τέκνα Ἰωάννου Μωραΐτη.

Διεκδίκησις κληρονομίας.

Εἰς δόξαν Χριστοῦ, ἀμήν. 1694 Ἰουλίου 22. Μύκονο.

||² Τὴν σήμερον οἱ ἐβγενέστατοι ἀφέν|τες| Ἀντώνης Πετρῆς καὶ Γιαννάκης Ὁστοβίκης, ἐπίτροποι||³ καὶ κριτᾶδες τῆς νήσου Μυκόνου, ἐρχόμενοι εἰς τὴν ἀκρόασιν τῆς διαφορᾶς γενομένης||⁴ ἀνάμεσα εἰς τὰ τέκνα τοῦ ποτὲ Ἰωάννη Μωραΐτη, ὁ Νικολὸς καὶ Πέρρος, καὶ ὁ γκμπρός (σ)τωνε ὁ||⁵ Μιχάλης. Ἀφορ<μῇ> διὰ κάποια πράματα, ὅπου ὁ ποτὲ κύρης (σ)των εἶχεν ἀφήσει εἰς τὴν δι||⁶αθήκην του νὰ μεράσουν, καὶ ἡ μάννα των τὰ ἐπρουκοδιάβχσεν τῶν ἄνωθεν παιδίων,||⁷ ὡς καθὼς τῆς ἐφάνηκεν. Καὶ τὴν σήμερον πρετεντέροντας ἕνας περ τοῦ ἄλλου καὶ μὴ κά||⁸νοντας καλὰ ἀνάμεσόν τους, ἐνεφανίστηκαν εἰς τὴν ἄνωθεν δικαιοσύνην μιλῶντας||⁹ τὰ δικαιώματάν τους τὰ ἄνωθεν τέκνα. Καὶ ἡ ἄνωθεν δικαιοσύνη θωρῶντας τὴν ἄνωθεν||¹⁰ διαθήκη, γραμμένη στοὺς 1673 Σεπτεβρίου 13, θωρῶντας καὶ τὰ προχοχάρτιάν τωνε, τὸ εἴ||¹¹να γραμμένο στοὺς 1687 Ἰουλίου 5, καὶ τὸ ἄλλο στὸ ὅμοιο ἔτος Αὐγούστου 15, τὰ ὅποια φαίνονται||¹² πὼς εἶναι ὑστερνὰ ἀπὸ τὴν ἄνωθεν διαθήκη. Καὶ ἐπειδὴ καὶ ἡ μάννα των νὰ μὴν ἦοι||¹³ ζε νὰ τὸ προυκοδιαβάσῃ ὡς καθὼς ἤθελε τὰ πράμα<τα> τοῦ πατέραν του. Διὰ τοῦτο, τὸ ὄνο||¹⁴μα τῆς ἀγίας Τριάδος, κράζουν ἀπὸ τὸ ὅποιο καὶ τὰ ἐξῆς, κρίνουν καὶ ἀποφασίζουσιν νὰ με||¹⁵ράζουσιν τὰ ἄνωθεν τέκνα ὅλα τὰ πράματα τοῦ πατέραν των κατὰ τὴν διαθήκην του. Πε||¹⁶ρὸ νὰ μὴν ἐβγαίνῃ κανένας ἀπὸ τὴν μπάρτη, ὅπου τὴν σήμερον ποτσεσέρει, μόνο νὰ βάνου||¹⁷σι στιμαριστᾶδες καὶ ὅποιος ἔχει περισσότερο κρᾶμα νὰ ρεφάρῃ τὸν ἄλλον, ὅπου ἔχει λιγώτερο. Καὶ||¹⁸ διὰ τὴ γκατούνα, ὅπου ἤφησεν τῆς πρόθεσι, ὅποιος θέλει ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν νὰ ἔχῃ πάρτε, νὰ πλε||¹⁹ρώνῃ καὶ τὴν μπάρτην του τ' ἄσπρα. Ἔσι ἔκριναν καὶ ἐποφάσισαν καὶ θέλει γράψουν καὶ ὑ||²⁰ποκάτωθεν. Καὶ ὅποιος ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν, ἡγουν τὰ τέκνα, εἶναι ἀγραβάδος εἰς τὰ προχοχάρτιάν τωνε,||²¹ νὰ πηγαίνουν κότρα εἰς τὸ πρᾶμα τῆς μάνας των.

||²² Ἀντώνης Πετρῆς ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκόνου βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν.

||²³ Γιαννάκης Ὁστοβίκης ἐπίτροπος καὶ κριτῆς Μυκόνου βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν.

||²⁴ Ἰωάννης Χαδεμένος καντζηλλιέρης

²² αντονης πετρης επιτροπος και κριτης μυκονου βεβεονο τα ανοθεν||²³ γιαννακις οστοβικις επιτροπος κε κριτις μυκονου βεβεονο τα ανοθεν||²⁴ ιω(αννης) χαδεμενος καντζηληερης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ. Ὁ ἐνάγων, καίτοι δὲν δηλοῦται ρητῶς, ἐν τῇ προκειμένῃ δίκῃ πρέπει νὰ παρίστατο ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν σύζυγόν του (ἀδελφὴν τῶν ἐναγομένων) ἢ,

ἄλλως, μὴ ζώσης ταύτης, τὰ ἐκ τοῦ μετ' αὐτῆς γάμου τέκνα του. Ἐνάγει δὲ τοὺς γυναικαδέλφους σχετικῶς μὲ τὴν ἐκ διαθήκης κληρονομίαν τοῦ πατρὸς των καὶ πενθεροῦ του. Ὁ ἀποβιώσας πατὴρ εἶχεν ἀφήσει διαθήκην, ἐν ᾗ καθώριζε τὸ μερίδιον ἐκάστου τῶν τέκνων του. Ἡ ἐπιζῶσα ὁμως μήτηρ, παρὰ τὴν διαθήκην τοῦ συζύγου της, συνέταξε προικοσύμφωνα πρὸς τοὺς ἐναγομένους, δι' ὧν τοὺς ἐπροικοδοτεῖ ἄλλα περιουσιακὰ στοιχεῖα ἢ τὰ καταληφθέντα εἰς τούτους διὰ τῆς διαθήκης τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦτο, προδήλως, εἰς βάρος τοῦ ἐκπροσωπούμενου ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος. Τὸ δικαστήριον, ἐκτιμῶν τὴν διαθήκην τοῦ πατρὸς, ὥς καὶ τὰ ὑπὸ τῆς μητρὸς συνταχθέντα προικοσύμφωνα, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ μήτηρ, μὴ οὖσα κυρία τῶν προικοδοτηθέντων πατρικῶν πραγμάτων, ὥφειλε νὰ τηρήσῃ τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ διατασσόμενα καὶ συμφώνως ταύτῃ νὰ διανεμηθῇ μεταξὺ τῶν διαδίκων ἡ πατρικὴ κληρονομία. Οὐχ ἥτιον ὁμως, πρὸ τοῦ τετελεσμένου γεγονότος τῆς συντάξεως τῶν προικοσυμφώνων, ἔστω καὶ παρὰ τὴν διαθήκην, καί, ἴσως, διὰ νὰ μὴ θιγῇ τὸ κῦρος αὐτῶν, ἡ ἀπόφασις δὲν διατάσσει τὴν συμφώνως τῇ διαθήκῃ κατανομὴν μεταξὺ τῶν διαδίκων αὐτουσίῳ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς κληρονομίας τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ νομιμοποιεῖ τὴν γενομένην κατανομὴν ὑπὸ τῆς μητρὸς, ἐπιβάλλει ὁμως νὰ ὁρισθοῦν πραγματογνώμονες καὶ ἐκτιμήσουν τὰς κατεχομένας μερίδας ὑπὸ τῶν διαδίκων πρὸς ἐξίσωσιν αὐτῶν. Καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει διάδικός τις κατέχει μείζονα κατ' ἀξίαν μερίδα τῆς δικαιουμένης παρ' αὐτοῦ βάσει τῆς διαθήκης, ν' ἀποζημιωῇ κατὰ τὸ ὑπερβάλλον τὸν κατέχοντα ἥσσοнос ἀξίας. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ὠρισμένον κτῆμα, τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ διὰ τῆς διαθήκης του ὥρισε διὰ μνημόσυνόν του, ὅστις ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐπιθυμεῖ νὰ διατηρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ αὐτούσιον μερίδιον, νὰ καταβάλῃ διὰ τὰ μνημόσυνα τὴν ἀξίαν του εἰς μετρητά. Ἐν τέλει ὁρίζει, ὅτι ἐάν τις τῶν διαδίκων εἶναι ἡδίκημένος εἰς τὸ προικοσύμφωνόν του, νὰ στρέφηται κατὰ τῆς περιουσίας τῆς μητρὸς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ. 16. ποσσεσέρει = ἐκ τοῦ ἰταλ. *possedere*, νέμομαι, κατέχω.

16. γκαιούνα ἀντὶ κατούνα = ἐκ τοῦ βενετικοῦ *cantona*, γωνία. Ἐνταῦθα χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν ἔννοιαν ὧματίου, γωνιαίου τμήματος οἰκήματος. (Βλ. καὶ ἔγγραφον ἐκ Μυκόνου τῆς 9 Νοεμβρίου 1709, εἰς ΣΤ. ΜΑΝΕΣΗ, Ἡ ἐν Μυκόνῳ μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, εἰς Ἑπετηρίδα Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, 4 (1953), 80).

20. ἀγραβάδος = ἐκ τοῦ ἰταλ. *aggravare*, ἐπιβαρύνω. Ἐνταῦθα ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ ἡδίκημένος, ζημιωμένος.

